

Cauza C-402/23**Cerere de decizie preliminară****Data depunerii:**

28 iunie 2023

Instanța de trimitere:

Audiencia Nacional (Spania)

Data deciziei de trimitere:

22 iunie 2023

Persoana căutată:

Dimas

[omissis]

[omissis] [Identificarea instanței de trimitere și a procedurii]

ORDONANȚĂ (CERERE DE DECIZIE PRELIMINARĂ)

[omissis] [Compunerea instanței de trimitere]

Madrid, 22 iunie 2023

În conformitate cu *articolul 19 alineatul (3) litera (b) din Tratatul privind Uniunea Europeană* (denumit în continuare „TUE”), cu *articolul 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene* (denumit în continuare „TFUE”) și cu *articolul 4 bis din Legea organică privind puterea judecătorească* (Ley Orgánica del Poder Judicial, denumită în continuare „LOPJ”), se impune sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene în vederea interpretării *articolului 18 alineatul (1) și a articolului 21 alineatul (1) TFUE* și a clarificării jurisprudenței stabilite prin *Hotărârea pronunțată de Marea Cameră la 6 septembrie 2016, Petruhhin*, aplicată de această instanță, într-o situație precum cea din prezenta procedură de extrădare a unui resortisant cu dublă cetățenie marocană și neerlandeză, solicitată de Regatul Maroc, în lumina răspunsului autorităților din Țările de Jos, cărora li s-a comunicat cererea de extrădare formulată de Regatul Maroc.

SITUAȚIA DE FAPT

- 1 La 7 august 2022, Dimas, născut în [omissis] Maroc, la NUM000/1973, fiul lui Eloy și Pilar, cetățean marocan, având cartea de identitate nr. NUM001, în vigoare până la 2 martie 2031, și de asemenea cetățean neerlandez, având pașaport neerlandez nr. NUM002, a fost arestat în Tossa del Mar, provincia Girona, ca răspuns la mandatul internațional de arestare emis de procurorul general al regelui în fața Tribunalului de Primă Instanță din Nador, Maroc, la 24 mai 2016, împotriva persoanei căutate pentru investigarea participării sale la o infracțiune de trafic de droguri.
- 2 Dimas nu are reședința în Spania, doar tranzita această țară.
- 3 Dimas a fost pus la dispoziția *Juzgado Central de Instrucción 5 (instanța centrală de instrucție nr. 5)*, care a deschis procedura de extrădare și a dispus arestarea sa provizorie printr-o ordonanță din 8 august 2022.
- 4 Cererea de extrădare formulată de procurorul regelui în fața Tribunalului de Primă Instanță din Nador la 22 august 2022 a intrat pe rolul Ministerului spaniol al Afacerilor Externe, al Uniunii Europene și al Cooperării la 6 septembrie 2022, iar Consiliul de Miniștri, în cadrul reuniunii din 4 octombrie 2022, a aprobat continuarea procedurii de extrădare pe cale judiciară.
- 5 Cererea de extrădare vizează punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva lui Dimas, care este acuzat de o infracțiune de trafic de droguri săvârșită la 11 mai 2016, atunci când în portul Nador a sosit o ambarcațiune denumită „Almeria”, care transporta un camion al întreprinderii FELICITE OUJDA TRANS cu numărul de înmatriculare NUM003, în care erau ascunse trei valize negre cu 20 de saci care conțineau 100 000 de tablete de ecstasy (MDMA). Șoferul camionului, precum și o altă persoană care a mers să-l întâlnească în port au fost arestați, iar ambii au declarat că pastilele de ecstasy proveneau din Bruxelles și că Dimas a fost cel care le-a transportat cu mașina sa din Rotterdam în Bruxelles și de acolo în Maroc.
- 6 Având în vedere cetățenia neerlandeză a persoanei căutate, prezenta instanță a contactat autoritățile judiciare din Țările de Jos prin intermediul EUROJUST, informându-le cu privire la cererea de extrădare formulată de Maroc cu privire la resortisantul său, în cazul în care acestea doreau să emită un mandat de arestare.
- 7 Autoritățile judiciare din Țările de Jos au răspuns printr-un e-mail din 8 decembrie 2022, trimis prin intermediul EUROJUST, în care au informat instanța de trimitere că autoritățile judiciare neerlandeze nu vor emite un mandat de arestare pentru faptele descrise în cererea de extrădare formulată de Maroc, însă au adăugat că, în cazul în care Dimas ar fi fost arestat în Țările de Jos, nu ar fi fost predat Marocului, ca urmare a cetățeniei sale neerlandeze.
- 8 Dimas se opune predării sale în Maroc, invocând, printre altele, statutul său de cetățean al Uniunii Europene și faptul că autoritățile neerlandeze nu l-ar extrăda în

Maroc, precum și eventuala încălcare a drepturilor sale fundamentale, deoarece susține că va fi supus la tortură și ar putea chiar să fie ucis, din cauza opoziției sale publice față de politica marocană și față de regele Marocului, având în vedere că a participat la demonstrații organizate în Europa pentru denunțarea regimului marocan de Adunarea națională a Rif (N.A.R.), cu sediul la Oslo, Norvegia, activitate pe care o face publică prin intermediul paginii sale de Facebook.

- 9 Această procedură de extrădare se află în așteptarea unei decizii și a unui răspuns la susținerile formulate de persoana căutată din partea prezentei instanțe, care consideră că este necesară o hotărâre a Curții cu privire la întrebările pe care i le va adresa.
- 10 Dimas se află în libertate din 31 mai 2023.
- 11 Procedura de extrădare [*omissis*] este în curs de soluționare în fața prezentei instanțe.

ÎN DREPT

1 *Legislația aplicabilă în prezenta cauză*

Dreptul spaniol

Articolul 13 alineatul 3 din Constituția Spaniei: Extrădarea se acordă numai în conformitate cu un tratat sau cu legea, respectându-se principiul reciprocității. Extrădarea nu poate fi acordată pentru infracțiuni politice, actele de terorism nefiind considerate asemenea infracțiuni.

Articolul 3 din Legea privind extrădarea pasivă din 21 martie 1985: 1. Extrădarea nu se acordă în cazul cetățenilor spanioli și nici al străinilor pentru infracțiuni care intră în competența instanțelor spaniole, în conformitate cu ordinea juridică națională. Calitatea de cetățean este apreciată de instanța competentă să soluționeze cererea de extrădare la momentul pronunțării deciziei cu privire la aceasta, în conformitate cu dispozițiile corespunzătoare din ordinea juridică spaniolă și cu condiția ca cetățenia să nu fi fost dobândită cu scopul fraudulos de a împiedica extrădarea.

2. În cazul în care se refuză extrădarea pentru motivele prevăzute la alineatul anterior, dacă statul în care au fost săvârșite faptele solicită acest lucru, guvernul spaniol informează Ministerul Public cu privire la fapta care a stat la baza cererii, astfel încât, dacă este cazul, să se poată iniția o acțiune în justiție împotriva persoanei căutate. În cazul în care se dispune astfel, acesta notifică statul solicitant pentru a-i transmite dosarul cauzei sau o copie a acestuia, în vederea continuării procedurii penale în Spania.

3. În cazul în care infracțiunea a fost săvârșită în afara teritoriului țării care solicită extrădarea, aceasta din urmă poate fi refuzată dacă legislația spaniolă nu autorizează urmărirea unei infracțiuni de același tip săvârșite în afara teritoriului Spaniei.

Articolul 1 din Convenția de extrădare între Regatul Spaniei și Regatul Maroc, încheiată la Rabat la 24 iunie 2009:

Părțile contractante se angajează să își predea reciproc, în conformitate cu normele și în condițiile prevăzute de prezenta convenție, persoanele aflate pe teritoriul unuia dintre cele două state, care sunt urmărite penal sau sunt căutate în scopul executării unei pedepse privative de libertate pronunțate de autoritățile judiciare ale celuilalt stat ca urmare a săvârșirii unei infracțiuni.

Articolul 3. Neextrădarea resortisanților menționați în Convenția de extrădare între Regatul Spaniei și Regatul Maroc:

1. Niciunul dintre state nu acordă extrădarea resortisanților săi.
2. Cetățenia este evaluată în raport cu momentul la care a fost săvârșită infracțiunea pentru care se solicită extrădarea.
3. Cu toate acestea, partea solicitată se angajează să urmărească în justiție, în măsura în care dispune de această competență, cetățenii proprii care au săvârșit pe teritoriul celuilalt stat fapte pedepsite ca infracțiuni în ambele state, atunci când cealaltă parte îi transmite, fie pe cale diplomatică, fie direct prin intermediul autorităților centrale ale Ministerului Justiției, o cerere de inițiere a acțiunilor judiciare, însoțită de dosarele, documentele, obiectele și informațiile pe care le deține. Partea solicitantă este informată cu privire la rezultatul cererii sale.

Dreptul Uniunii Europene

Articolul 18 TFUE: În domeniul de aplicare a tratatelor și fără a aduce atingere dispozițiilor speciale pe care le prevăd, se interzice orice discriminare exercitată pe motiv de cetățenie sau naționalitate.

Parlamentul European și Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară, pot adopta orice norme în vederea interzicerii acestor discriminări.

Articolul 21 alineatul (1) TFUE: Orice cetățean al Uniunii are dreptul de liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre, sub rezerva limitărilor și condițiilor prevăzute de tratate și de dispozițiile adoptate în vederea aplicării acestora.

Articolul 19 alineatul (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene: Nimeni nu poate fi strămutat, expulzat sau extrădat către un stat unde există un

risc serios de a fi supus pedepsei cu moartea, torturii sau altor pedepse sau tratamente inumane sau degradante.

2 Motivele cererii

2.1 *Prezenta instanță are cunoștință despre Hotărârea Marii Camere din 6 septembrie 2016* și, în aplicarea practică a acesteia, a comunicat autorităților din Țările de Jos cererea de extrădare formulată de Regatul Maroc cu privire la cetățeanul său. Situația din prezenta procedură de extrădare are, fără îndoială, numeroase puncte în comun cu cauza analizată de Curte în hotărârea menționată anterior. Astfel, nu există un tratat de extrădare între Uniunea Europeană și statul solicitant (Regatul Maroc), astfel încât normele privind extrădarea sunt de competența statelor membre; cu toate acestea, în *Hotărârea din 6 septembrie 2016*, Curtea statuează că „[...] trebuie amintit totuși că, pentru a aprecia domeniul de aplicare al tratatelor în sensul articolului 18 TFUE, acest articol trebuie interpretat prin coroborare cu dispozițiile privind cetățenia Uniunii ale Tratatului FUE. Situațiile care intră în acest domeniu de aplicare le includ, așadar, printre altele, pe cele care țin de exercitarea libertății de circulație și de ședere pe teritoriul statelor membre, astfel cum este conferită de *articolul 21 TFUE* [...]”.

2.2 La punctul 32 din hotărâre se arată: „Or, norme naționale de extrădare cum sunt cele în discuție în litigiul principal introduc o diferență de tratament după cum persoana în cauză este resortisant național sau resortisant al unui alt stat membru, întrucât conduc la a nu acorda resortisanților altor state membre, cum este domnul Petruhhin, protecția împotriva extrădării de care beneficiază resortisanții naționali. În acest mod, astfel de norme pot afecta libertatea celor dintâi de a circula în Uniune.”

2.3 *Hotărârea Marii Camere din 6 septembrie 2016* analizează riscul de impunitate în ceea ce privește infracțiunea și subliniază: „39. Așa cum a arătat avocatul general la punctul 56 din concluzii, extrădarea este o procedură care vizează combaterea impunității unei persoane care se află pe alt teritoriu decât cel pe care se pretinde că a fost săvârșită o infracțiune. Astfel, după cum au subliniat mai multe guverne naționale în observațiile prezentate Curții, deși, în conformitate cu adagiul *aut dedere, aut iudicare* (ori extrădare, ori judecare), neextrădarea resortisanților naționali este în general compensată prin posibilitatea statului membru solicitat de a- i urmări pe propriii resortisanți pentru infracțiuni grave săvârșite în afara teritoriului său, acest stat membru este în general necompetent să judece astfel de fapte atunci când nici autorul, nici victima presupusei infracțiuni nu au cetățenia respectivului stat membru. Extrădarea permite astfel să se evite ca infracțiunile săvârșite pe teritoriul unui stat de persoane care au fugit de pe acest teritoriu să rămână nepedepsite.”

2.5 „47. În lipsa unor norme ale dreptului Uniunii care să reglementeze extrădarea între statele membre și un stat terț, se impune, pentru a proteja resortisanții Uniunii în fața unor măsuri care îi pot priva de drepturile la liberă circulație și ședere prevăzute la *articolul 21 TFUE*, combătând totodată

impunitatea față de faptele penale, punerea în aplicare a tuturor mecanismelor de cooperare și de asistență reciprocă ce există în materie penală în temeiul dreptului Uniunii.”

2.6 „48. Astfel, într- un caz cum este cel din litigiul principal, trebuie privilegiat schimbul de informații cu statul membru al cărui cetățean este persoana interesată în scopul de a oferi autorităților acestui stat membru, în măsura în care sunt competente potrivit dreptului lor național pentru a o urmări penal pe această persoană pentru fapte săvârșite în afara teritoriului național, posibilitatea de a emite un mandat european de arestare în vederea urmăririi penale. Articolul 1 alineatele (1) și (2) din Decizia- cadru 2002/584 nu exclude, astfel, într- un asemenea caz, posibilitatea statului membru al cărui cetățean este autorul prezumat al infracțiunii de a emite un mandat european de arestare în vederea predării acestei persoane în scopul urmăririi penale.”

2.7 Toate punctele evidențiate din *Hotărârea Marii Camere din 6 septembrie 2016* sunt aplicabile în ceea ce privește situația din prezenta procedură de extrădare. Totuși, în opinia prezentei instanțe, factorul diferențiator în speță, care nu se regăsește în hotărârea menționată, constă în răspunsul autorităților neerlandeze atunci când au fost informate cu privire la cererea de extrădare formulată de Regatul Maroc. Autoritățile neerlandeze au informat instanța că nu intenționează să emită un mandat de arestare împotriva lui Dimas, pentru faptele prezentate în cererea de extrădare, însă au precizat de asemenea că, în cazul în care persoana căutată ar fi fost arestată în Țările de Jos, aceasta nu ar fi fost extrădată în Maroc, ca urmare a cetățeniei sale neerlandeze.

2.8 Astfel, ne aflăm într-o situație în care persoana căutată de un stat terț care nu este membru al Uniunii Europene beneficiază de protecție în țara sa față de cererile de extrădare ale statului terț respectiv în același mod în care cetățenii spanioli beneficiază de protecție în Spania în ceea ce privește cererile de extrădare formulate de același stat terț. Totuși, în conformitate cu dreptul intern spaniol, această interdicție de extrădare a cetățenilor spanioli nu se aplică în Spania cetățenilor neerlandezi.

2. *Constituția Spaniei nu conține o normă expresă care să interzică extrădarea cetățenilor spanioli către un alt stat. Există totuși o astfel de interdicție în tratatul bilateral de extrădare semnat cu Regatul Maroc, care, la articolul 3, prevede că niciunul dintre state nu acordă celuilalt extrădarea cetățenilor proprii. Or, în prezenta cauză, statul solicitat s-a angajat să îi urmărească în justiție, în măsura în care dispune de această competență, pe proprii săi cetățeni care au săvârșit pe teritoriul celuilalt stat infracțiuni pedepsite în ambele state.*

2.10 Persoana căutată nu este cetățean spaniol și nu are reședința în Spania, iar cererea de extrădare nu conține nicio informație care să conducă la concluzia că instanțele spaniole sunt competente să judece o infracțiune de trafic de droguri care nu a fost executată în niciun moment pe teritoriul spaniol, deoarece începe la

Rotterdam, continuă la Bruxelles și culminează la Nador, unde ajung tabletele de MDMA.

2.11. Prezenta instanță solicită să se stabilească dacă interdicția de extrădare a resortisantului său în Maroc aplicabilă în Țările de Jos, care este identică cu interdicția de extrădare a cetățenilor spanioli în Maroc, produce efecte în Spania pentru un cetățean neerlandez care se află în Spania în exercitarea dreptului la liberă circulație consacrat la *articolul 21 TFUE*, care constituie o parte din dreptul de a nu fi discriminat pe motive de cetățenie prevăzut la *articolul 18 TFUE*, chiar dacă o astfel de decizie implică o încălcare a obligațiilor care decurg din tratatul bilateral de extrădare și poate conduce la impunitate pentru infracțiunea pentru care a fost formulată cererea de extrădare.

Având în vedere motivele prezentate,

INSTANȚA DISPUNE

Suspendă prezenta procedură de extrădare până la soluționarea cererii de decizie preliminară.

Adresează Curții de Justiție a Uniunii Europene următoarea întrebare preliminară:

1) *Articolul 18 și articolul 21 alineatul (1) TFUE* trebuie interpretate în sensul că interdicția de predare a resortisanților prevăzută într-un tratat bilateral de extrădare încheiat între un stat membru al Uniunii Europene și un stat terț trebuie extinsă la resortisanții altor state membre ale Uniunii Europene care nu acordă extrădarea solicitată de statul terț ca urmare a cetățeniei lor atunci când aceștia se află pe teritoriul statului membru solicitat în exercitarea dreptului lor la liberă circulație?

2) În cazul în care statul membru al Uniunii Europene al cărui resortisant este persoana căutată refuză să emită un mandat de arestare în vederea urmăririi în justiție a faptelor pentru care se solicită extrădarea, în condițiile în care, dacă ar fi fost arestată în statul respectiv, aceasta nu ar fi fost extrădată ca urmare a cetățeniei sale, decizia respectivului stat membru cu privire la cetățeanul său, atunci când acesta se află pe teritoriul statului membru solicitat, în exercitarea dreptului său la liberă circulație, creează obligații în sarcina statului membru solicitat în cazul unei cereri de extrădare formulate de un stat terț?

[*omissis*]

Astfel, prin prezenta ordonanță, statuăm, dispunem și semnăm. [Formule procedurale finale]